

POUŽITÍ AGENTA V TRESTNÍM ŘÍZENÍ
THE USE OF AN AGENT WITHIN A CRIMINAL PROCEDURE

Mgr. Marek Dvořák

Rigorózní práce (2019)

ABSTRAKT

Předkládaná práce pojednává o jednom z efektivních nástrojů boje proti organizovanému zločinu, kterým je použití agenta. Použití agenta je jedním z taxativně vymezených operativně pátracích prostředků upravených trestním řádem, a to konkrétně ustanovením § 158e TŘ. Lze hovořit o silně ofenzivním instrumentu podléhajícím relativně složité právní regulaci, jež mnohdy jako prakticky jediný umožňuje získání objektivních poznatků ze spletitého prostředí (nejen) konspirativně jednajících organizovaných zločineckých skupin. Zároveň se však použití agenta mnohdy dostává do kolize s vysokým standardem základních lidských práv garantovaných nejen právem vnitrostátním, ale též právem mezinárodním. Problematika si proto vyžaduje taktéž zkoumání aspektů mezinárodních, včetně judikatury Evropského soudu pro lidská práva.

Rigorózní práce je členěna (*bez úvodu a závěru*) do celkem 4 větších kapitol, v nichž autor rozebírá řešenou problematiku v celé její šíři, přičemž se nevyhýbá ani otázkám méně obvyklým či kontroverzním. V rámci jednotlivých pasáží jsou autorem uváděny ke zvážení jeho názory *de lege ferenda*, které následně stručně shrnuje v závěrečné kapitole práce.

První část provádí čtenáře práce obecným vymezením operativně pátrací činnosti, jež se dichotomicky člení na operativně pátrací prostředky a podpůrné operativně pátrací prostředky. V této pasáži je alespoň zevrubně soustředěna pozornost také na zbývající dva operativně pátrací prostředky, které upravuje náš právní řád, tedy na *předstíraný převod* a na *sledování osob a věcí*. Následující rozsáhlá kapitola se věnuje vnitrostátní právní úpravě použití agenta *de lege lata*, kdy je pozornost zaměřena na u nás přípustnou činnost tzv. *agenta kontrolora*. Zde je pojednáno o dlouhé řadě otázek od vývoje právní úpravy a zakotvení institutu agenta kontrolora do trestního řádu, přes otázky beztrestnosti agenta, jeho krytí a utajení jeho totožnosti v řízení před soudem, až po podmínky jeho nasazení v rámci konkrétního trestního řízení. Specifickým tématem zařazeným na závěr této kapitoly je právní úprava tzv. policejního informátora.

Třetí obsahová kapitola (*čtvrtá kapitola práce*) vymezuje velmi významnou otázku mezinárodní spolupráce států při využívání agenta v trestním řízení. Autor reflektuje změnu, k níž došlo implementací směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2014/41/EU o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech, která výrazně zjednodušila postup při justiční spolupráci států Evropské unie v oblasti přeshraničního získávání důkazů.

Zvláštní čtvrtá část se věnuje velmi kontroverzní a spleťové otázce přípustnosti použití provokace při činnosti agenta, tedy problematice tzv. *agenta provokatéra*. Důraz je kladen především na důsledky provokace ze strany státní moci. Tato rozsáhlá kapitola práce se zabývá velkým množstvím otázek. Text logicky vychází ze samotné snahy o co nejkompaktnější, avšak zároveň nejpřímochařejší vymezení problematiky provokace a agenta provokatéra, což je otázka velmi nesnadná a kontroverzní. Následně se čtenář může seznámit nejen se stávajícím pojetím přípustnosti policejní provokace v našem právním prostředí, nýbrž také s (ne)přípustností policejní provokace ve vybraných zahraničních státech. Pro komparaci byl přitom autorem vybrán jeden stát kontinentální právní kultury (Slovenská republika) a jeden zástupce kultury angloamerické (USA). Důraz je kladen na specifika Spojených států amerických, kde je uplatňována zajímavá koncepce vycházející z teorie subjektivního či objektivního testu a dále rozlišování proaktivního jednání agenta na tzv. „*entrapment*“ a „*sting operations*“. Vynechán nebyl ani rozbor k provokaci se vztahující judikatury Evropského soudu pro lidská práva a soudů vnitrostátních. Závěrem autor seznamuje v rámci příslušné kapitoly čtenáře i s tzv. *zkouškou spolehlivosti*, jež se svoji povahou policejní provokaci velmi blíží.

V Praze, dne 1. dubna 2019

Mgr. Marek Dvořák